

Служба за утврђивање узрока удеса и анализу ризика
Accident and Incident Investigation Department

УПОЗОРЕЊЕ О НАРУШАВАЊУ СИГУРНОСТИ <i>SAFETY ALERT MEMORANDUM</i>		SAM №: 1/2010 Датум издавања: 02.08.2010 <i>Issued on:</i>
Наслов: <i>Title:</i>	ИЗЛЕТАЊЕ СА ПОЛЕТНО-СЛЕТНЕ СТАЗЕ (RUNWAY EXCURSION)	

➤ **Прималац**

Директорат цивилног ваздухопловства Р.Србије – дирекција за сигурност и надзор ваздушног саобраћаја.

➤ **Примењивост**

Сви авио превозиоци, имаоци уверења о оспособљености за обављање јавног авио транспорта (АОС).

➤ **Референтни документи**

“*Reducing the Risk of Runway Excursions*”, *Flight Safety Foundation, May 2009*
(www.flightsafety.org/files/RERR/fsf-runway-excursions-report.pdf)

➤ **Опис**

У периоду од 1995. до 2008. године у комерцијалном авио саобраћају догодило се 1429 удеса који су за последицу имали уништење или велико оштећење ваздухоплова. Од тог броја 431 (30%) су удеси у вези са операцијама на полетно-слетној стази а од овог броја 417 (97%) су излетања са полетно-слетне стазе (*Runway Excursions*).

Излетања са полетно-слетне стазе при полетању у протеклом периоду имају опадајући тренд, док ти догађаји при слетању бележе пораст.

У периоду 2007. до 2010. године авио превозиоци из Р. Србије имали су 3 таква догађаја (Москва-Руска Федерација, Истанбул-Турска, Брач-Хрватска), што указује на пораст броја оваквих догађаја.

Овакав растући тренд је повод за издавање упозорења о нарушавању сигурности.

Образац: ДЦВ-АИГ-XXX <i>Form: CAD-AIG-XXX</i>	Издање: 0 <i>Issue: 0</i>	датум: 01.08.2010. <i>Effective date: 01/08/2010</i>
--	------------------------------	---

➤ Препоруке

Стратегија превенције оваквих догађаја обухвата 5 области: летачке операције, управљање ваздушном пловидбом, аеродромске операције, производњу ваздухоплова и регулативу. На овом месту биће дате препоруке из области летачких операција.

Препоручује се да Директорат кроз инспекцијски надзор и одите прегледа:

1. Безбедносну политику авио превозилаца (праћење и процена ризика, начин прорачуна перформанси на полетању и слетању, препознавање критичних аеродрома/полетно-слетних стаза и др.)
2. Стандардне оперативне процедуре авио превозилаца (критеријуми за стабилизовани и неуспео прилаз, слетање на кратке и контаминирани стазе и др.)
3. Програме обуке авио превозилаца (операције са кратких и контаминираних полетно-слетних стаза, прекинуто полетање и слетање, неуспео прилаз и др.)

Као водич за тачке 1. до 3. може да послужи студија “*Reducing the Risk of Runway Excursions*”, *Flight Safety Foundation, May 2009*, део 6.2 *Flight Operations*.

➤ Контакт

За детаљније информације можете да се обратите Служби за утврђивање узрока удеса и анализу ризика: aig@cad.gov.rs

Образац: ДЦВ-AIG-XXX Form: CAD-AIG-XXX	Издање: 0 Issue: 0	датум: 01.08.2010.2 Effective date: 01/08/2010
---	-----------------------	---